

הלכות פורים תשפ"ו

תענית אסתר

- א. נוהגים להתענות ב"ג באדר, כדי לזכור שהקב"ה שומע את תפילתנו בעת צרה, כשם שענה בימי מרדכי ואסתר. קטנים מתחת לגיל מצוות פטורים מהצום, ואינם חייבים גם בתענית שעות.
- ב. שכח ואכל בטעות, ימשיך לצום כרגיל.
- ג. מותר להתרחץ, להסתפר ולשמוע מנגינות בתענית זו, משום שהיא תענית של שמחה.

זכר למחצית השקל

- א. נוהגים לתת לפני מנחה של תענית אסתר זכר למחצית השקל [יש להיזהר שלא לומר 'מעות אלו למחצית השקל']. יש נוהגים לתת לאחר מנחה לפני קריאת המגילה.
- ב. יש נוהגים לתת סכום השווה לערך 9.6 גרם כסף טהור (כיום כ - 48 ש"ח).
- ג. קטן אינו חייב במחצית השקל, אך נוהגים לתת גם בעדם. רבים נותנים גם עבור נשים.

קריאת מגילת אסתר

- א. בליל פורים מברכים לפני קריאת המגילה 3 ברכות: על מקרא מגילה, שעשה ניסים, שהחיינו. אם לא בירך לפני / אחרי הקריאה יצא ידי חובה. לאחר סיום הקריאה, בלילה וביום בנוכחות עשרה מברכים ברכת "הרב את ריבנו". הקורא ביחיד אינו מברך לאחריה. נהגו לומר בלילה 'אשר הניא'.
  - ב. ביום פורים בני אשכנז מברכים 'שהחיינו' לפני המגילה ומכוון הקורא על כל מצוות וגם השומעים יכוונו. בני עדות המזרח, שלא מברכים 'שהחיינו' ביום, יכוונו ב'שהחיינו' שבלילה.
  - ג. בקריאת המגילה אין לדבר מתחילת הברכות שלפניה עד אחר ברכת 'הרב את ריבנו'.
  - ד. המברך יכוון להוציא את השומעים. עליהם לשמוע את הברכות, לכוון לצאת ידי חובה ולענות "אמן" בסיום כל ברכה. השומע את הקריאה ברדיו או בטלפון אינו יוצא ידי חובה.
  - ה. כולם חייבים בקריאת המגילה, גם נשים חייבות במצוה זו, על אף שזו מצוה שהזמן גרמא, כיון שגזירת ההשמדה "איימה" גם עליהן, ובזכות תפילות עם ישראל נעשה נס וניצלו כולם.
- ו. זמן קריאת המגילה בלילה מצאת הכוכבים ועד עלות השחר. ביום זמנה כל היום מהזריחה ועד השקיעה. אם לא קרא המגילה בלילה, אין לו תשלומין ביום.
- ז. בן עדות המזרח השומע קריאת המגילה מאשכנזי הקורא אותה במבטא בני אשכנז, יוצא ידי חובתו. וכן להיפך, אשכנזי ששומע מקרא מגילה מספרדי במבטא ספרדי יצא.
- ח. יש לקרוא / לשמוע את המגילה כולה, מתחילתה ועד סופה, ולדקדק היטב בקריאת המגילה, שלא לדלג על אף תיבה. אם השמיט [אפילו] מילה שלא קרא / לא שמע, לרוב הפוסקים לא יצא ידי חובה ולכן ישתדל הקורא לבטא היטב כל מילה, שכל הצבור ישמעו וייצאו ידי חובה.
- ט. צריך שיהיה לכל אחד מהשומעים מגילה, (אפילו לא כשרה), כדי שאם יחסיר מילה/ים יוכל להשלים [אף שמגילתו אינה כשרה, כיון שקורא רק כמה מילים] וימשיך לשמוע מהקורא.
- י. אין הקהל צריך לומר עם בעל הקורא את עשרת בני המן בנשימה אחת.

- יא. לכתחילה יש לקרוא המגילה בטעמיה, ממגילה כשרה. אם אין שם מי שיודע הטעמים, יקראו המגילה בלי טעמים. צריך לקרוא את המגילה עפ"י הסדר, ללא דילוגים.
- יב. על שליח ציבור הקורא בפני הציבור לעמוד, מפני כבוד הציבור. כשאומר 'בלילה ההוא נדדה שנת המלך' יגביה קולו, כי שם מתחיל הנס.
- יג. לכתחילה על בעל הקורא לקרוא את כל עשרת בני המן בנשימה אחת, מ'ואת פרשנדתא' ועד 'עשרת', להודיע שכולם נהרגו ונתלו כאחד. בדיעבד, אף אם לא קרא כלל בנשימה אחת, יצא.

מתנות לעניים

- א. כל אדם חייב לתת ביום פורים 2 מתנות ל 2 עניים, [לכל עני מתנה]. לכתחילה ראוי לתת מזומן.
- ב. אם לא מצא ביום הפורים עני, יקצה את הכסף בו ביום ולאחר פורים כשיזדמן לו עני יתנם לו.
- ג. גם נשים חייבות במתנות לאביונים ומשלוח מנות שגם הן היו באותו הנס.
- ד. ראוי לזכור את דברי הרמב"ם בהל' מגילה (פ"ב ה"ז): "מוטב לאדם להרבות במתנות לאביונים, מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות לרעיו, שאין שום שמחה גדולה ומפוארה, אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהמשמח לב האומללים האלו, דומה לשכינה".

משלוח מנות

- א. כל אדם חייב לשלוח ביום, ולא בלילה לכל הפחות 2 מיני אוכלים לאדם אחד.
- ב. ראוי שאשה נשואה תחמיר ותשלח בעצמה ולא תסתמך על משלוחי המנות שבעלה שולח.
- ג. אבל בתוך י"ב חודש חייב במשלוח מנות. לאשכנזים אין לשלוח לאַבָּל משלוח מנות, ואם שלחו לו משלוח מנות, מותר לו לקבלם. לספרדים מותר לשלוח מנות גם לאבֵּל בתוך י"ב חודש.

מנהגי פורים

- א. 'חייב אינש לבסומי בפוריא', צריך לשתות יין עד שלא ידע להבדיל בין המן למרדכי. ניתן לשתות יין יותר מהרגלו, לישון מעט, בפרט אם חושש שיפסיד ברהמ"ז וערבית.
- ב. בליל וביום הפורים נוהגים ללבוש בגדי יו"ט. מצוה להרבות בסעודה ביום פורים, ומצוה לעשותה בלחם ובשר. באכילת סעודה אחת יוצאים ידי חובה, לא יתחיל סמוך לשקיעת החמה.
- ג. יש להטביל (ללא ברכה) כלים חדשים שמיועדים למשלוח מנות, כשמניחים בהם מאכלים.
- ד. ראוי שכל אחד יזכיר לחברו במוצאי פורים להתפלל ערבית, שלא ישכח להתפלל במוצאי פורים.
- ה. בליל וביום הפורים מוסיפים 'על הניסים' בתפילה ובברהמ"ז. אם שכח 'על הניסים' ונזכר לפני שאמר ה' בסיום הברכה חוזר ואומר 'על הניסים', לאחר שאמר ה' אינו חוזר.
- ו. העושה מלאכה ביום הפורים (לא בלילה) אינו רואה ברכה מאותה מלאכה.

מעוניינים ברעיונות על מגילת אסתר וחג הפורים?

מוזמנים להיכנס בקישור <https://did.li/ZKC6q>

לְיְהוּדִים הַיְתֵם אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשֵׁשׁן וִיקָר

פורים שמח

הרב חגי ולוסקי

